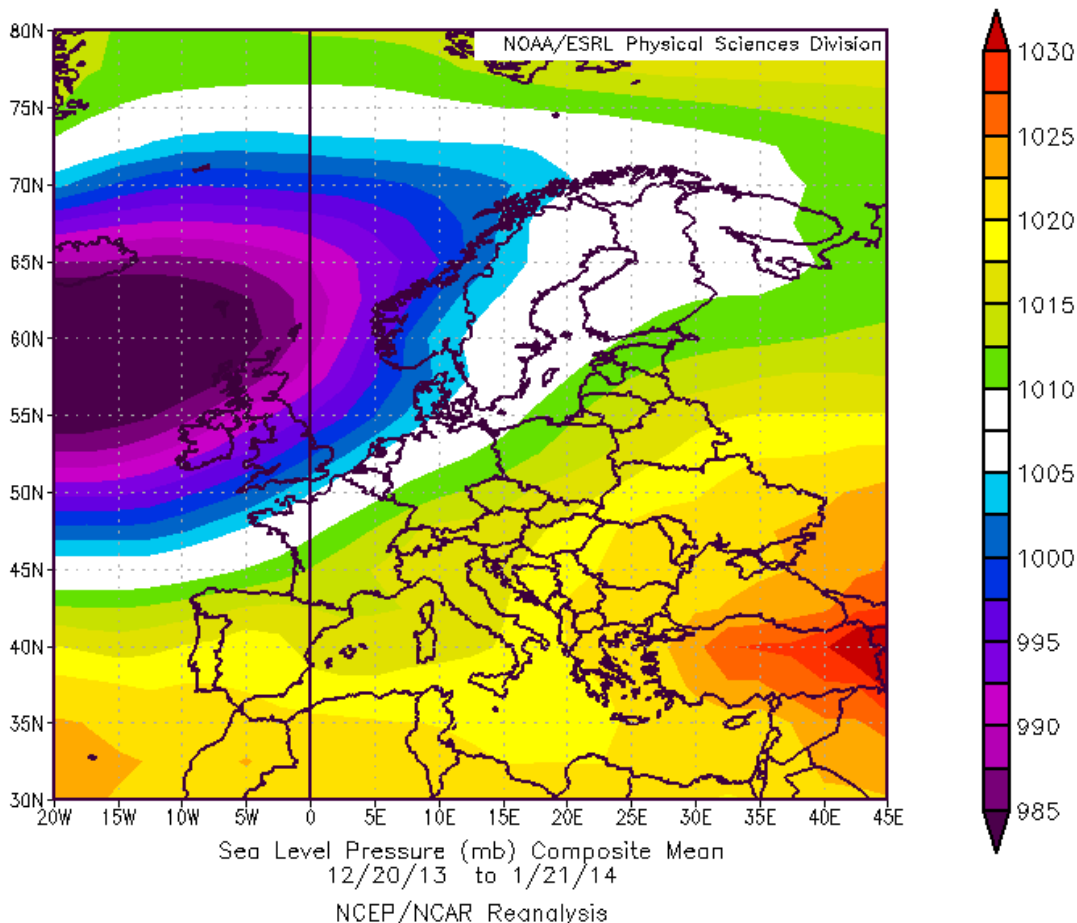

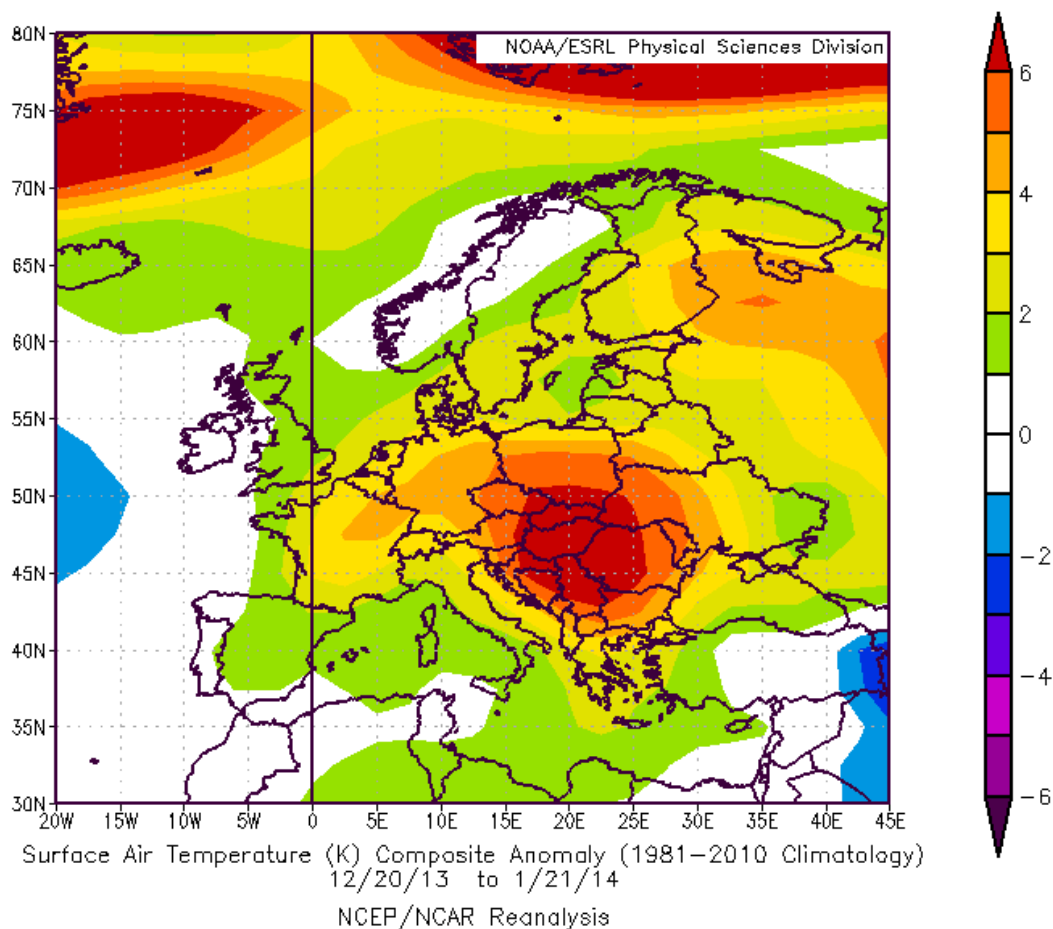
Zelo milo vreme od 20. decembra 2013 do 23. januarja 2014

Splošna vremenska slika

Od konca decembra do sredine januarja je nad našimi kraji prevladoval južni do zahodni zračni tok, s katerim je dotekal vlažen in topel zrak iznad Sredozemlja (sliki 1 in 2). Zahodno in severno Evropo je prečkalo nekaj globokih ciklonov, ki so nad večji del Evrope od zahoda ali juga prinašali topel zrak. V obdobju od 20. decembra do 21. januarja je bilo skoraj povsod po Evropi pretoplo, najbolj na Balkanu in v delu srednje Evrope. Tam je temperaturni odklon glede na obdobje 1981–2010 dosegel 4–7 °C.

Slika 1. Povprečni zračni tlak nad Evropo na višini morske gladine od 20. decembra 2013 do 21. januarja 2014. Modra in vijolična prikazujeta nizek zračni tlak, rumeni do rdeči odtenki visok tlak. Vir: NOAA/ESRL Physical Sciences Division, Boulder Colorado, <http://www.esrl.noaa.gov/psd/>

Slika 2. Odklon temperature zraka pri tleh nad Evropo v obdobju od 20. decembra 2013 do 21. januarja 2014 glede na referenčno obdobje 1981–2010. Vir: NOAA/ESRL Physical Sciences Division, Boulder Colorado , <http://www.esrl.noaa.gov/psd/>

Vreme v Sloveniji

Milo zimsko vreme je v večjem delu Slovenije nastopilo z 20. decembrom, ko je z jugozahodnikom začel tudi pri tleh pritekati toplejši in vlažen zrak (slike 3–5). Le na severovzhodu je bila megla ali nizka oblačnost, povezana s predhodnim obdobjem hladnega vremena, trdovratnejša. Šele 24. decembra je veter razpihal hladen zrak pri tleh in ogrelo se je nad 10 °C.

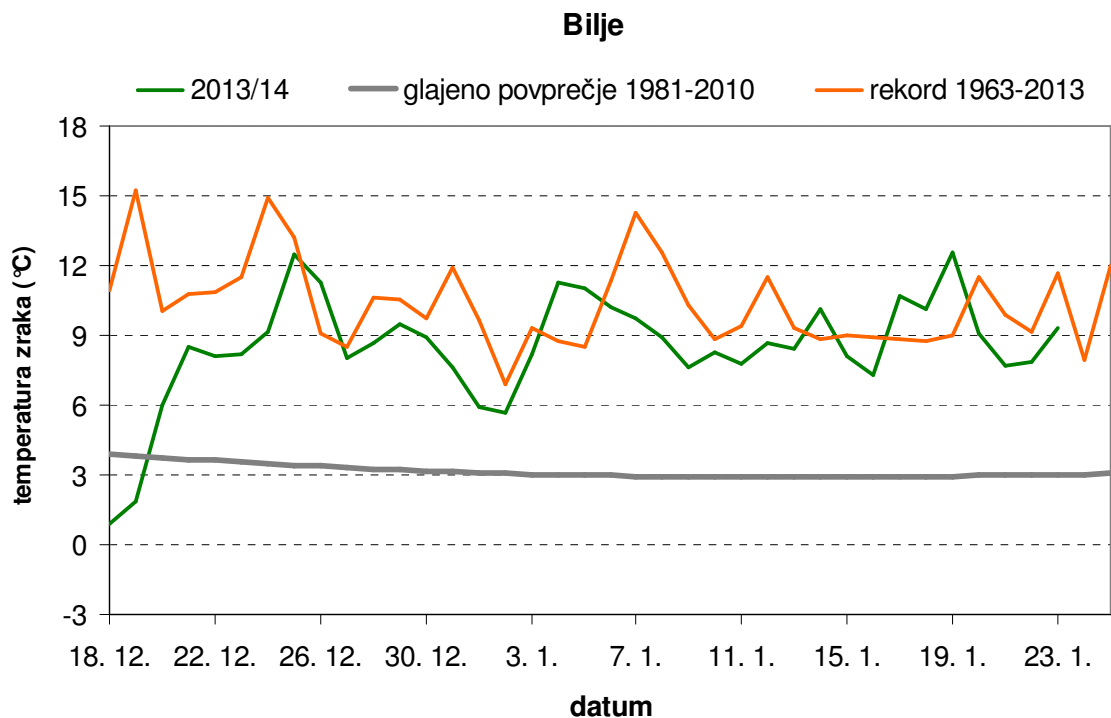
Od 20. decembra do 23. januarja je po Sloveniji prevladovalo oblačno vreme, le v posameznih dneh je bilo vreme pretežno sončno. Nenavadno turobno je bilo januarja zlasti na Primorskem, kjer je bilo le od 10 do 20 ur sončnega vremena. Še najbolj sončno je bilo v enakem obdobju v visokogorju, kjer je sonce sijalo okoli 60 ur.

V zahodni Sloveniji je v omenjenem obdobju padlo nenavadno veliko padavin, v visokogorju zelo veliko snega. Najmočneje je padalo 25. in 26. decembra, 4. in 5. januarja in od 17. do 19. januarja. V Bovcu je skupno padlo kar 930 mm padavin oziroma štirikrat toliko, kolikor je običajno v tem letnem času ali dobra tretjina običajne letne višine padavin. V Biljah pri Novi Gorici je padlo 329 mm, v Ratečah 307 mm in v Ljubljani 180 mm padavin – povsod daleč

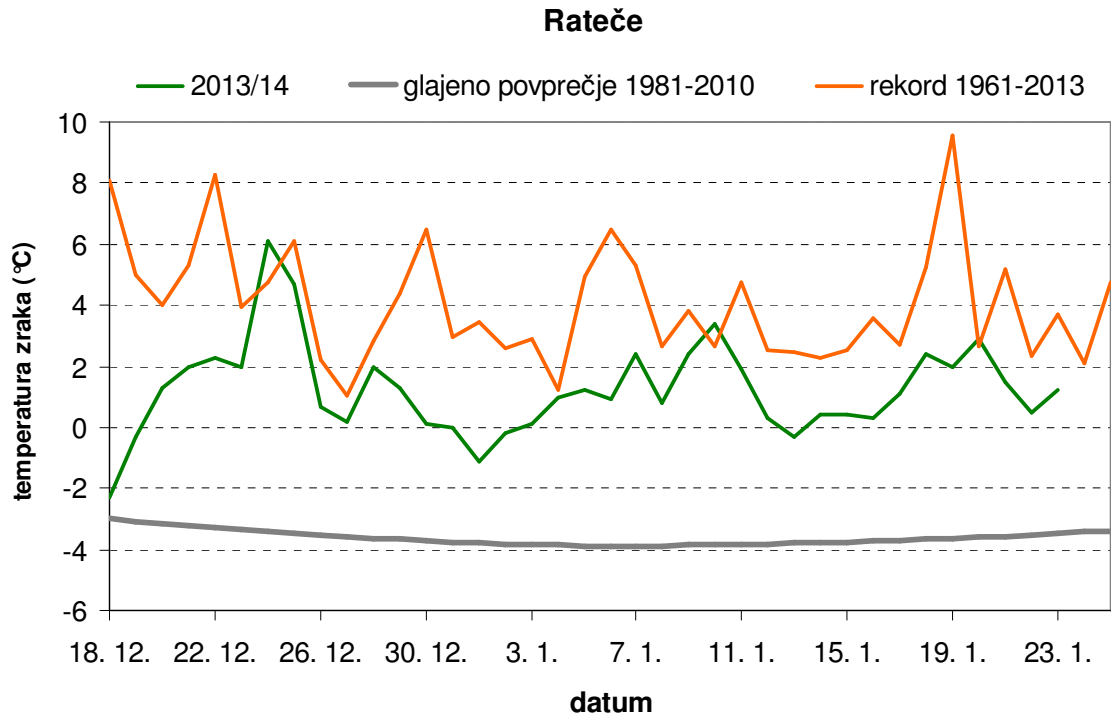
nad dolgoletnim povprečjem. Nasprotno smo na skrajnem vzhodu beležili padavinski primanjkljaj, v Murski Soboti je padlo zgolj 27 mm dežja.

Ponekod po nižinah so bili vsi dnevi v obravnavanem obdobju močno pretopli, nekaj dni celo 10 °C ali več nad povprečjem obdobja 1991–2010 (sliki 5 in 6). Le v visokogorju je bilo nenavadno mildo zgolj nekaj dni v začetku januarja. Ponekod so bili posamezni dnevi skrajno mili, v Murski Soboti je bil 18. januar z dnevno povprečno temperaturo 12,0 °C med najtoplejšimi januarskimi dnevi od sredine 20. stoletja.

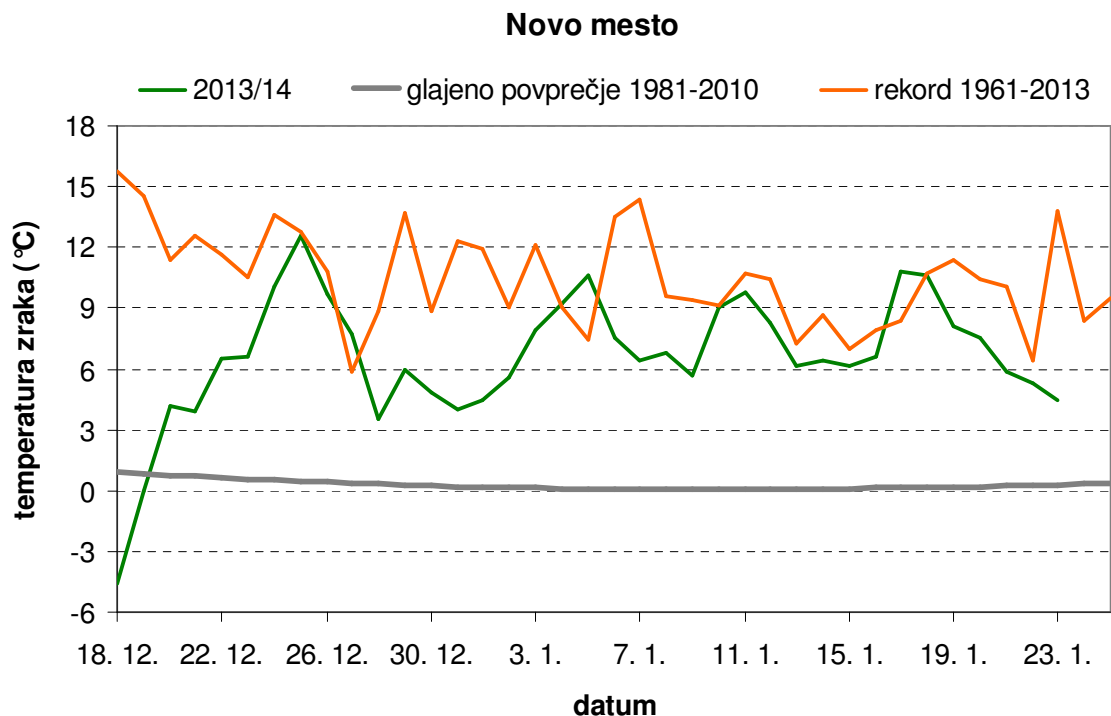
Zelo mildo vreme se v večjem delu Slovenije zaključilo s sneženjem 24. januarja.

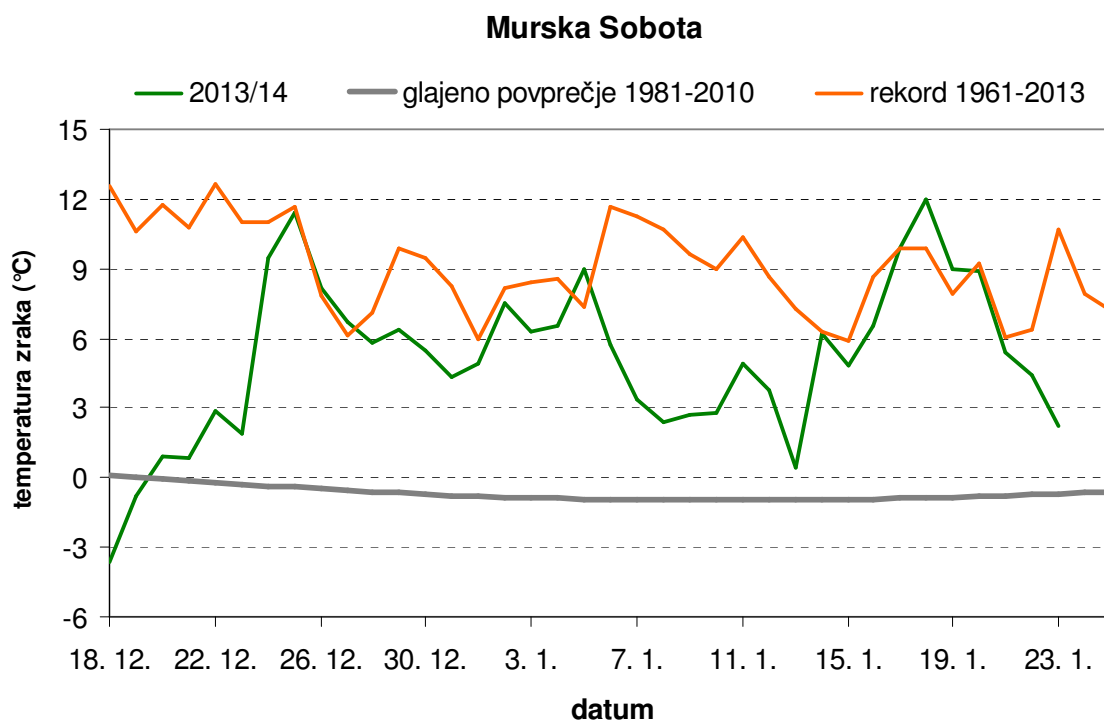
Slika 3. Časovni potek dnevnega povprečja temperature zraka na meteorološki postaji Bilje pri Novi Gorici od 18. decembra 2013 do 23. januarja 2014 (zelena črta). S sivo črto je označeno glajeno povprečje v obdobju 1981–2010 in z oranžno dnevni rekord od začetka meritev do vključno januarja 2013.

Slika 4. Časovni potek dnevnega povprečja temperature zraka na meteorološki postaji Rateče od 18. decembra 2013 do 23. januarja 2014 (zelena črta). S sivo črto je označeno glajeno povprečje v obdobju 1981–2010 in z oranžno dnevni rekord od začetka meritev do vključno januarja 2013.

Slika 5. Časovni potek dnevnega povprečja temperature zraka na meteorološki postaji Novo mesto od 18. decembra 2013 do 23. januarja 2014 (zelena črta). S sivo črto je označeno glajeno povprečje v obdobju 1981–2010 in z oranžno dnevni rekord od začetka meritev do vključno januarja 2013.

Slika 6. Časovni potek dnevnega povprečja temperature zraka na meteorološki postaji Murska Sobota od 18. decembra 2013 do 23. januarja 2014 (zelena črta). S sivo črto je označeno glajeno povprečje v obdobju 1981–2010 in z oranžno dnevni rekord od začetka meritev do vključno januarja 2013.

Temperaturni rekordi

Obravnavano obdobje je bilo skoraj povsod po Sloveniji doslej najtoplejše v enakem datumskem razponu v zadnjih desetletjih. V primerjavi s povprečjem v obdobju 1980/81–2009/10 je bilo 30-dnevno obdobje od 22. decembra do vključno 20. januarja 4–8 °C toplejše. Še več, bilo je bistveno toplejše od kateregakoli 30-dnevnega obdobja do leta 2013 z glavnino dni v januarju (konec obdobja med 16. januarjem in 14. februarjem) (preglednica 1). Na večini meteoroloških postaj je bilo hkrati tudi najbolj izstopajoče 30-dnevno obdobje v zadnjih desetletjih (slike 7–10). V večjem delu nižinskega sveta je prvič od leta 1961 odklon presegel 6 °C. Poleg tega je to že tretje rekordno obdobje glede na letni čas v zadnjih mesecih – po rekordni vročini v drugi polovici julija in prvi polovici avgusta ter rekordno toplem obdobju od konca oktobra do sredine novembra.

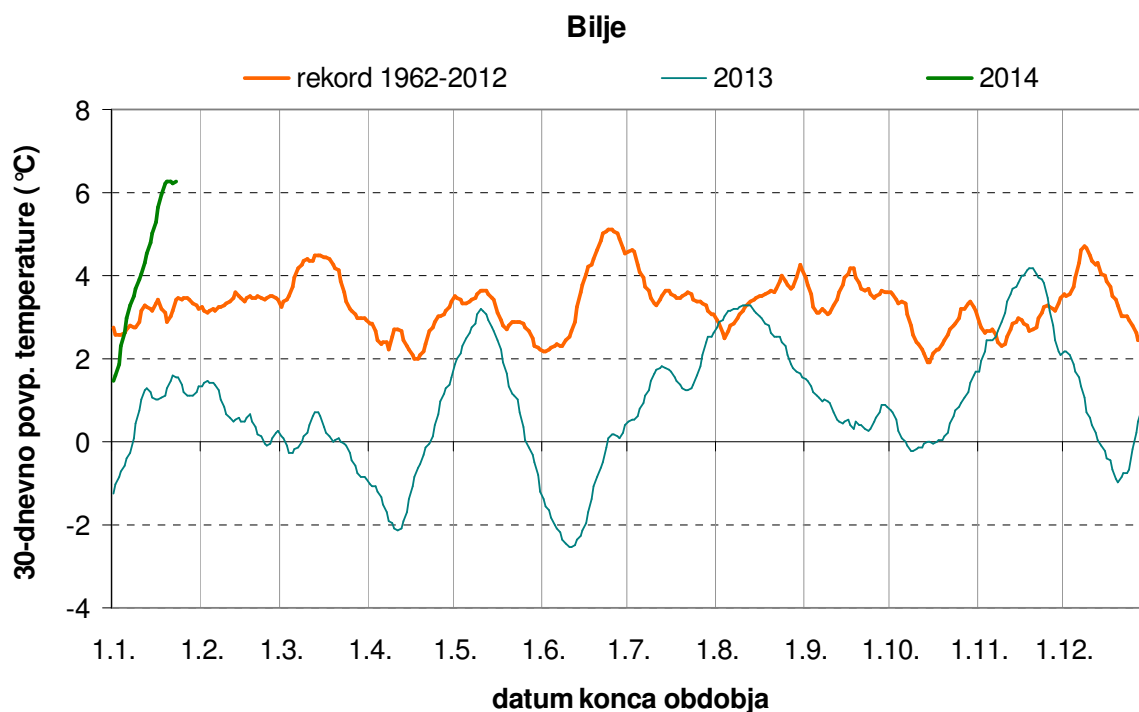
Glede na vremensko napoved bo letošnji januar na mnogih nižinskih postajah najtoplejši od začetka meritev. V preteklih 140 letih je bilo v Sloveniji januarja verjetno najtopleje v letih 1936 in 2007. Zelo mili so bili tudi januarji v letih 1948, 1975, 1988 in 1994.

Poleg izjemno velikega temperaturnega odklona preseneča popolna odsotnost mraza ponekod v notranjosti Slovenije. V Ljubljani, Novem mestu, Trbovljah in še kje je od 20. decembra čez dan in vsaj do 24. januarja temperatura ves čas ostala nad lediščem. V zadnjih desetletjih so bila tovrstna obdobja v sredini meteorološke zime omejena na največ okoli 20 dni. Še daljše obdobje pozitivne temperature zraka v letošnji zimi je v delu Primorske; v Kopru (ekološka postaja) temperatura od jeseni še ni padla pod ničlo. V tem pogledu je bila najbolj nenavadna

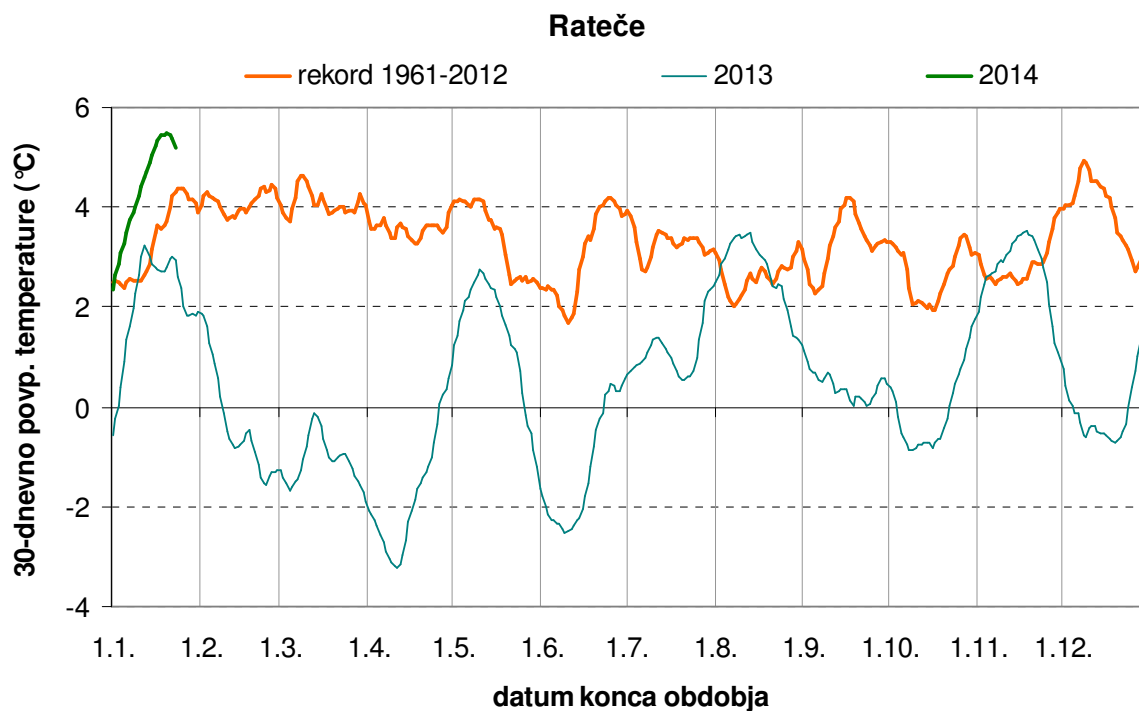
zima 1974/75, ko so na postaji Portorož Beli križ negativno temperaturo izmerili le 17. februarja, ko je bilo $-0,4\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Preglednica 1. Povprečna temperatura zraka ($^{\circ}\text{C}$) v 30-dnevnom obdobju od 22. decembra 2013 do 20. januarja 2014 na izbranih meteoroloških postajah. Za primerjavo je podano povprečje obdobja 1980/81–2009/10 in prejšnje najtoplejše obdobje z glavnino v januarju.

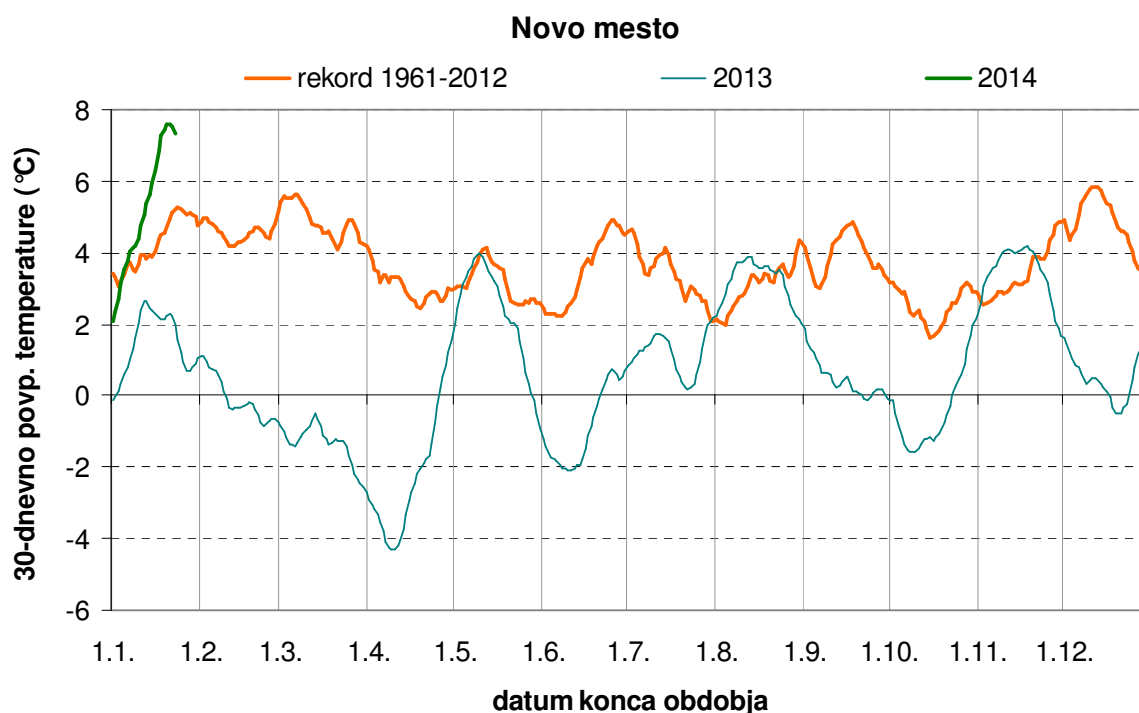
merilna postaja	leto	povprečje	najtopleje z glavnino v januarju	obdobje
Letališče Portorož	10,1	4,6	8,1	26. 12. 2006–24. 1. 2007
Bilje	9,0	2,8	6,7	15. 1.–13. 2. 1988
Ljubljana	7,6	-0,1	5,3	26. 12. 2006–24. 1. 2007
Novo mesto	7,5	-0,1	5,2	26. 12. 2006–24. 1. 2007
Celje	6,7	-0,5	4,4	5. 1.–3. 2. 1948
Murska Sobota	6,0	-1,2	3,9	16. 1.–14. 2. 1988
Letališče Maribor	5,8	-0,8	4,0	12. 1. 2008–10. 2. 2008
Lisca	4,2	-1,4	3,5	19. 12. 1997–17. 1. 1998
Šmartno pri Slovenj Gradcu	3,5	-2,7	2,8	11. 1.–9. 2. 2008
Rateče	1,4	-4,1	0,9	16. 1.–14. 2. 1990
Kredarica	-3,3	-6,8	-1,6	10. 1.–8. 2. 1993

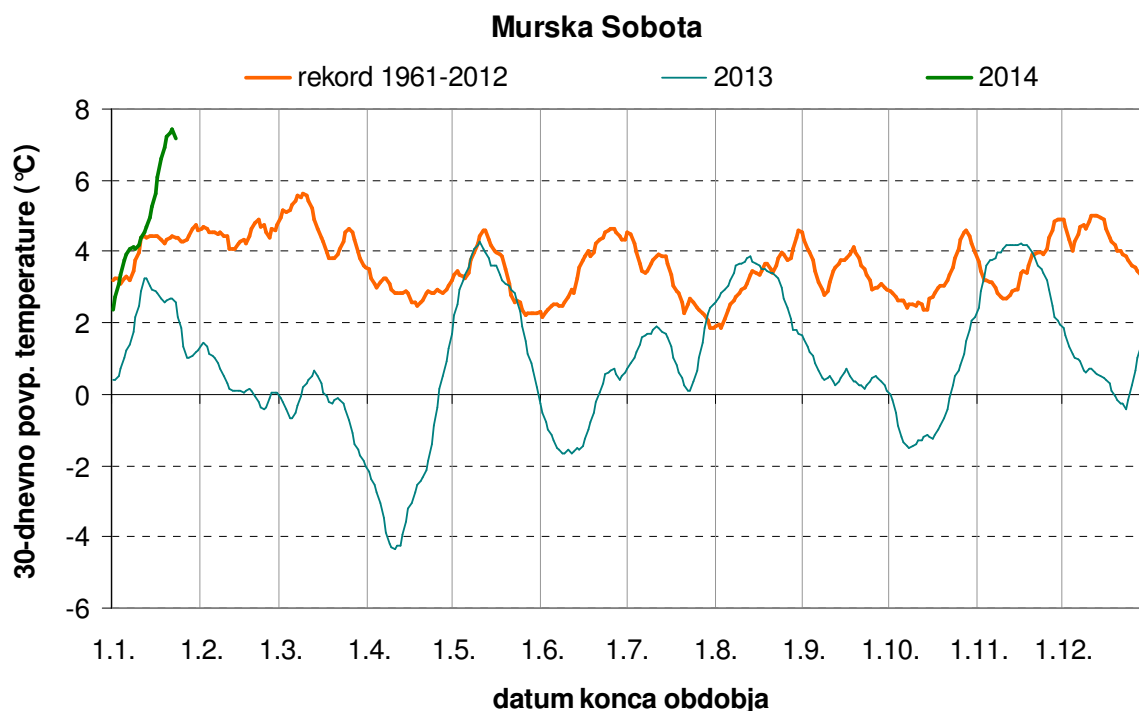
Slika 7. Temperaturni odklon drsečega 30-dnevnega obdobja v Biljah pri Novi Gorici glede na referenčno obdobje 1981–2010. Oranžna krivulja prikazuje rekordno vrednost za vsak dan v letu v obdobju 1962–2012, tanka modrozelenka potek v lanskem letu in debelejša zelena krivulja letošnji potek do 23. januarja.

Slika 8. Temperaturni odklon drsečega 30-dnevnega obdobja v Ratečah glede na referenčno obdobje 1981–2010. Oranžna krivulja prikazuje rekordno vrednost za vsak dan v letu v obdobju 1961–2012, tanka modrozelenata potek v lanskem letu in debelejša zelena krivulja letošnji potek do 23. januarja.

Slika 9. Temperaturni odklon drsečega 30-dnevnega obdobja v Novem mestu glede na referenčno obdobje 1981–2010. Oranžna krivulja prikazuje rekordno vrednost za vsak dan v letu v obdobju 1961–2012, tanka modrozelenata potek v lanskem letu in debelejša zelena krivulja letošnji potek do 23. januarja.

Slika 10. Temperaturni odklon drsečega 30-dnevnega obdobja v Murski Soboti glede na referenčno obdobje 1981–2010. Oranžna krivulja prikazuje rekordno vrednost za vsak dan v letu v obdobju 1961–2012, tanka modrozeleni potek v lanskem letu in debelejša zelena krivulja letošnji potek do 23. januarja.

Viri:

1. Meteorološki arhiv Agencije RS za okolje
2. Trontelj, M., 1997. Kronika izrednih vremenskih dogodkov: XX. stoletje. Ljubljana, Hidrometeorološki zavod Republike Slovenije, 138 str.
3. Homogenizirani časovni nizi temperature zraka, projekt HISTALP: <http://www.zamg.ac.at/histalp/>
4. NOAA/ESRL Physical Sciences Division, karte ponovnih analiz vremena: <http://www.esrl.noaa.gov/psd/data/composites/day/>

Pripravil: Oddelek za klimatologijo